

Den 3. oktober 2001

I forlængelse af samrådet dags dato om regeringens holdning til Europakommissionens grønbog: "På vej mod en strategi for energiforsyningssikkerhed", fremsendes hermed talenotits vedrørende spørgsmål B (Alm. del – bilag 3).

/

Svend Auken Jørgen Abildgaard

MILJØ- OG ENERGIMINISTERIET

DEPARTEMENTET

J.nr. ENS 801-0055

Den 3. oktober 2001

Notits til brug for miljø- og energiministerens besvarelse af samrådsspørgsmål nr. B (Alm. del – bilag 3) i Folketingets Energipolitiske Udvalg den 3. oktober 2001.

Spørgsmål nr. B:

"Vil ministeren detaljeret redegøre for regeringens holdning til EU-Kommissionens grønbog: På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningssikkerhed, KOM (2000) 769, jf. alm. del - bilag 470 (EUV, I 115)?"

Svar:

Europa-Kommissionens grønbog om forsyningssikkerhed er et godt grundlag for diskussion af en samlet europæisk energistrategi der er afvejet både i forhold til forsyningssikkerhed, miljøhensyn og økonomi.

Da det er et diskussionsoplæg, vil jeg her holde mig til hovedlinierne og retningen i grønbogens analyser og forslag. Konkrete detaljerede forslag til opfølgning må der tages stilling til når de kommer.

Det påpeges i grønbogen at EU i stigende grad vil blive afhængig af import af olie og gas fra nogle få lande. Sammen med økonomiens stigende afhængighed af energi kan det give en u hensigtsmæssig risiko som det er nødvendigt at tage alvorligt.

Samtidigt står EU over for en betydelig og vigtig opgave i opfyldelsen af den fælles klimaforpligtelse. Grønbogen konkluderer at EU ikke kan leve op til forpligtelserne uden en ekstra indsats. Disse hensyn stiller store krav til en samlet bæredygtig energipolitik. Med den øgede harmonisering og liberalisering bliver det i stigende grad vanskeligt at opfylde de miljømæssige forpligtelser på det nationale plan. Det skaber behov for at en langsigtet energis strategi koordineres på fællesskabsplan.

Grønbogen lægger op til debat om en fremtidig energistrategi. Den stigende afhængighed af importeret energi og udfordringerne på miljøområdet skal, ifølge grønningen, især imødegås ved øget satsning på besparelser og vedvarende energi. Det er en strategi der svarer fint til den energipolitik regeringen gennem en årrække har gennemført i Danmark, så vi er naturligvis enige i denne overordnede prioritet.

Grønbogen påpeger et stort uudnyttet potentiale for omkostningseffektive **energibesparelser**. Regeringen er enig med Kommissionen i at en samordnet offensiv anvendelse af økonomiske styringsmidler vil være et af de mest virkningsfulde og omkostningseffektive virkemidler til at sikre tilstrækkelige energibesparelser i alle sektorer.

Kommissionen fremhæver bygninger som særligt indsatsområde og har i foråret fremsat et forslag til et direktiv om bygningers energimæssige ydeevne. Vi støtter direktivforslaget som i store træk svarer til de danske regler på området. Regeringen vil arbejde for at besparelsesindsatsen også kommer til at omfatte normer for og mærkning af apparaters energiforbrug, den offentlige sektor og større fokus på energibesparelser i industrien.

Et andet middel til sikring af en omkostningseffektiv besparelsesindsats vil være anvendelse af emissionskvoter. Kommissionen har varslet at der i efteråret vil blive fremsendt et direktivforslag vedr. etablering af et EU-marked for handel med emissionskvoter i 2005. Handel med emissionskvoter indgår ikke i grønningen, men den bør indgå i de fremtidige overvejelser.

På **transportområdet** stiger emissionerne kraftigt, og sektoren er meget ensidigt afhængig af olie. Derfor deler regeringen Kommissionens udpegning af transportsektoren som et vigtigt indsatsområde. Som overordnet mål for transportsektoren foreslås i grønningen en fastfrysning af fordelingen mellem transportformerne på 1998-niveau i år 2010. Vi finder at kvantitative mål, f.eks. i relation til energieffektiviteten, transportsektorens energiforbrug eller CO₂-udledninger, vil være langt mere anvendelige som mål for transportsektoren.

Til gengæld har Kommissionen netop fremlagt en hvidbog om transport. Her melder Kommissionen meldt klart ud at transportpriserne i princippet bør afspejle de samfundsøkonomiske omkostninger. Det er regeringen helt enig i. Ud over reduceret energiforbrug vil det føre til bedre konkurrencedygtighed for de nye og renere transportteknologier. Elbiler og hybridbiler er allerede en realitet, og biler der kører på brændselsceller, er langt fremme i udviklingen.

På **forsyningsiden** kan det forventes at Kommissionen med baggrund i Grønbogen vil tage forskellige initiativer for at fastholde en betydelig **kernekræftskapacitet** i EU. Der er indtil videre ikke kommet nærmere oplysninger om hvad eventuelle tiltag fra Kommissionens side på dette område i givet fald vil bestå af.

Regeringen er af den klare opfattelse at kernekraft ikke er en bæredygtig løsning på forsynings- og miljøproblemerne. Kernekraft giver så store affalds- og sikkerhedsmæssige problemer at en bæredygtig energipolitik i Fællesskabet ikke kan baseres på kernekraft.

Vi mener heller ikke at kernekraft er et område hvor fællesskabet skal satse på at være ledende m.h.t. teknologiudvikling. Vi kan ikke støtte udviklingen af nye koncepter til reaktorteknologi. Derimod er vi positive over for udvikling af teknologi som er specifikt rettet mod forbedring af sikkerheden for de eksisterende reaktortyper.

Ressourcerne til **forskning og udvikling** på energiområdet kan anvendes langt bedre inden for vedvarende energi, energieffektivisering og energibesparelser. Her er der gode muligheder for at EU kan være førende inden for teknologiudviklingen.

Grønbogen lægger op til en aktiv indsats for at øge udbygningen med **vedvarende energi**. Direktivforslaget om fremme af vedvarende energi i det indre marked for el er et lille skridt i den rigtige retning, men der kan gøres meget mere på dette område. Det vil kræve en vifte af virkemidler. Regeringen vil arbejde for fremme af teknologiudviklingen ved direkte støtte til forskning og udvikling, fastlæggelse af ambitiøse mål for vedvarende energi og udformning af et marked for vedvarende energibeviser, alt sammen i så høj grad som muligt på EU-plan.

På **kulområdet**, hvor EKSF-traktaten udløber den 23. juli næste år, har Kommissionen foreslået at der fortsat skal være mulighed for en vis statsstøtte til kulindustrien. Forslaget vil give Tyskland og Spanien mulighed for at fortsætte den nationale støtte til deres urentable kulproduktion. Kommissionens argument er at det er nødvendigt at opretholde en vis minimumsproduktion af kul inden for Fællesskabet af hensyn til forsyningssikkerheden. Regeringen finder det meget væsentligt at det i så fald bliver gjort klart at der ikke hermed bliver tale om statsstøtte til fremme af kulanvendelse som sådan, på bekostning af andre, mere miljøvenlige energikilder.

Kommissionen stiller som et af sine spørgsmål om **lagerberedskabssystemet** skal styrkes ved at EU påtager sig en større rolle heri og om beredskabet skal udvides til at omfatte gas. Det er regeringens opfattelse at hvis koordineringen skal forbedres, skal det ske inden for rammerne af det væsentligt mere omfattende IEA-samarbejde på området.

Det foreslås i grønbogen at EU overvejer at etablere en strategisk oliereserve (udover de eksisterende lagre svarende til 90 dages forbrug) til anti-spekulative formål, altså til påvirkning af priserne. Regeringen tror ikke på at det i praksis vil være muligt at foretage sådan en prisstyring. Det vil være meget dyrt og kræve så store lagermængder at det næppe kan gennemføres af EU alene. Desuden vil det være nødvendigt at EU kan styre lagrene aktivt, hvilket de ikke kan i dag.

Med hensyn til beredskabslagre for gas er det regeringens opfattelse at de meget betydelige omkostninger herved ikke i rimeligt omfang vil modsvare det øgede beredskabsniveau. Hertil kommer at der vil være store tekniske problemer med at tilvejebringe oplagringskapacitet. I dag varetager den europæiske gasindustri selv forsyningssikkerheden, og der har historisk set ikke været nogle alvorlige forsyningssvigt.

Der er dog heller ikke i de foreløbige drøftelser af grønbogen noget der tyder på at Kommissionen vil kunne opnå støtte til forslaget om øgede lagre, hverken for olie eller for gas.

Lad mig understrege at regeringens betænkelighed overfor strategiske lagre naturligvis ikke omfatter **de eksisterende beredskabslagre**. De skal fortsat opretholdes. Efter terrorangrebene i USA den 11. september har vi inden for Miljø- og Energiministeriet iværksat en gennemgang af de eksisterende beredskabsplaner for energiforsyningen. Vi har i Danmark et godt udgangspunkt med egen forsyning af olie, naturgas og vedvarende energi, og vi har som andre lande også beredskabslagre og eksisterende beredskabsplaner. Vi vurderer nu disse beredskabsplaner i lyset af det nye trusselsbillede.

Etablering af nye forsyningsveje og leverandører til det europæiske marked, som grønbogen peger på, er et vigtigere middel til at sikre såvel den langsigtede forsyningssikkerhed som den fremtidige prissætning på naturgas i Europa.

For at fremme gennemsigtighed og prisstabilitet på markederne for naturgas og olie foreslår Kommissionen en løbende dialog med producentlandene. Dialogen skal også omfatte miljøforhold og teknologioverførsel. EU har allerede i et årstid ført en energidialog med Rusland. Regeringen støtter disse initiativer som kan bidrage til et mere stabilt og langsigtet samarbejde mellem EU og producentlandene uden for EU. EU har fordel af gode relationer til Rusland, og et velfungerende energisamarbejde kan fungere som krumtap for et bredere økonomisk og politisk samarbejde.

På **elområdet** består forsynings sikkerheden både af sikkerhed for forsyninger med brændsel og sikkerhed for tilstrækkelig produktions- og transmissionskapacitet. Grønbogen fokuserer på brændselsforsyningsdelen, men ikke på sikkerheden for tilstrækkelig produktion og transmission.

Derfor vil vi påpege overfor Kommissionen at hvis vi skal sikre os mod Californiske tilstande, skal den langsigtede elproduktionskapacitet sikres. Der skal i medlemslandene være mulighed for at skabe markedsmæssige rammer som sikrer opretholdelse af en minimumsproduktionskapacitet. For så vidt angår transmissionskapacitet er det vigtigt at sikre at der er tilstrækkelig overførselskapacitet både mellem medlemslandene og internt i landene.

Selvom der er enkelte områder hvor vi ikke deler Kommissionens konklusioner, er der alt i alt med grønbogen taget et godt skridt mod en mere sammenhængende og afbalanceret energipolitik i EU, som hænger godt sammen med Kommissionens arbejde i klimasammenhæng med det kommende forslag til ratifikation af Kyoto-protokollen, fremlæggelse af et fælles klimaprogram m.m.

Vi vil arbejde for at en langsigtet europæisk energistrategi kommer til at bygge på en spredning af forsyningsvejene, med et langt større ambitionsniveau for vedvarende energi, og en koordineret indsats for energibesparelser. Det vil gøre det muligt både at sikre de fremtidige forsyninger og leve op til de nødvendige miljøforpligtelser.